

Forslag

til

Lov om ændring af lov om særlig indkomstskat m.v. samt afskrivningsloven.

(Procenttillæg, ekspropriation, jordfordeling og afløste jordrentebrug m.v.).

Fremsat den 20. februar 1975 af *Bernhard Baunsgaard* (RV), *Hilmar Baunsgaard* (RV),
Gudme (RV) og *Svend Høugaard* (RV).

§ 1.

I lov om særlig indkomstskat m. v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 435 af 18. juli 1973, som ændret ved lov nr. 54 af 6. februar 1974, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, nr. 13, 2. pkt., ændres „30 pct.“ til: „50 pct.“

2. I § 2, nr. 13, 3. pkt., ændres „80 pct.“ til: „100 pct.“

3. I § 2, nr. 13, 3. pkt., ændres „60 pct.“ til: „90 pct.“

4. § 2 B, stk. 1, affattes således:

„Efter begæring af den skattepligtige medregnes fortjeneste af den i § 2, nr. 13, omhandlede art, der er indvundet ved modtagelsen af en erstatnings- eller forsikringssum i anledning af en indtruffen skade ikke ved opgørelsen af særlig indkomst, hvis den skattepligtige foretager genopførelse for et beløb, der svarer til erstatnings- eller forsikringssummen. Det er en betingelse, at de genopførte bygninger eller installationer findes på den samme ejendom som de skadede ramte formuegoder.“

5. I § 7 A, stk. 1, ændres „stk. 2-5“ til: „stk. 2-6 og stk. 11“ og „stk. 6“ til: „stk. 7“.

6. § 7 A, stk. 2, 4. pkt., affattes således:

„Udgifterne til anskaffelser og forbedringer forhøjes med et tillæg, der svarer til udviklingen i reguleringspristallet, hvor januar 1965 = 100. Stigningen i reguleringspristallet beregnes fra januar kvartal i det kalenderår, hvori ejendommen erhverves, og til det for januar kvartal i salgsåret beregnede reguleringspristal.“

7. § 7 A, stk. 2, 5. pkt., udgår.

8. § 7 A, stk. 3, 2. pkt., affattes således:

„Pristalstillæg indrømmes dog ikke for kalenderår forud for 1966.“

9. § 7 A, stk. 4, litra b, affattes således:

„Det beløb, der er opgjort efter bestemmelserne i litra a, forhøjes med et tillæg svarende til udviklingen i reguleringspristallet, hvor januar 1965 = 100.“

10. I § 7 A indsættes efter stk. 5 som nyt stykke:

„Stk. 6. For ejendomme, der er eksproprieret, fradrages 30.000 kr. i den i medfør af stk. 1-5 eller stk. 11 opgjorte fortjeneste. Det samme gælder for ejendomme, der sælges til erhververe, der efter formålet med erhvervelsen opfylder betingelserne for at ekspropriere ejendommen. De 30.000 kr.

reguleres efter udviklingen i det i § 7 A, stk. 2, nævnte pristal med udgangspunkt i januar 1974. Har den skattepligtige forlangt reglerne i stk. 9 anvendt, fordi der i forbindelse med ekspropriationen er foretaget en jordombytning, gælder 1. og 2. pkt. kun for værdien af afstået ubebygget areal, der ikke modsvares af værdien af modtaget ubebygget areal.“

Stk. 6 og 7 bliver herefter stk. 7 og 8.

11. § 7 A, stk. 6, der bliver stk. 7, affattes således:

„Stk. 7. Fortjeneste, der er erhvervet eller konstateret ved afståelser af fast ejendom, opgøres for hvert indkomstår for sig. I de opgjorte fortjenester fradrages 125.000 kr. Det nævnte fradrag på 125.000 kr. kan dog kun opnås, såfremt ejendommen har været i sælgerens besiddelse i 7 år eller derudover. Har sælgeren besiddet ejendommen i 4 år eller derunder, gives 30.000 kr. i fradrag, i 5. år gives 60.000 kr. og i 6. besiddelsesår 90.000 kr. Disse fradragsbeløb reguleres efter udviklingen i det i § 7 A, stk. 2, nævnte pristal med udgangspunkt i januar 1974. Fradragsbeløbet kan aldrig overstige den samlede fortjeneste.“

12. I § 7 A indsættes efter stk. 7, der bliver stk. 8, som nyt stykke:

„Stk. 9. Ved jordombytning som led i en jordfordelingssag efter lov om jordfordeling mellem landejendomme samt ved jordombytning som led i en ekspropriation efter lov nr. 186 af 4. juni 1964 eller efter lov om offentlige veje kan den skattepligtige forlange, at der ved opgørelsen af fortjenesten ses bort fra værdien af afstået ubebygget areal, der modsvares af værdien af modtaget ubebygget areal. Det gælder dog kun, hvis de pågældende arealer er beliggende i landzone, jfr. lov om by- og landzoner. Finansministeren fastsætter regler for værdiansættelsen. Ved senere afståelse af et tilbyttet areal, hvis værdi ved jordombytningen blev modsvaret af værdien af afgivet areal, opgøres anskaffelsessummen for det tilbyttede areal, som om det var erhvervet på samme tidspunkt og for samme beløb som det i sin tid afgivne areal. Forbedringsudgifter, der inden jordombytningen er afholdt vedrørende det i sin tid afgivne areal, tages herved i betragtning i det i stk. 2-5 og 11 angivne omfang.“

13. I § 7 A affattes stk. 8, der bliver stk. 10, således:

„Stk. 10. Uden for de i stk. 9 anførte tilfælde kan finansministeren eller den, han bemyndiger dertil, efter ansøgning fra den skattepligtige tillade, at fortjeneste af den i § 2, nr. 13, omhandlede art, der indvindes ved mageskifte af ubebyggede arealer, fritages for beskatning. Fritagelse skal dog kunne meddeles, selv om der fra en af siderne ud over arealet ydes et vederlag af højst 500 kr. Såfremt fritagelse meddeles, skal anskaffelsessummen for den ejendom, der erhverves ved mageskiftet, ved senere afståelse opgøres, som om ejendommen var erhvervet til samme tidspunkt og for samme beløb som den ejendom, der afstås ved mageskiftet. Forbedringsudgifter, der inden mageskiftet er afholdt vedrørende den ved mageskiftet afståede ejendom, tages herved i betragtning i det i stk. 2-5 angivne omfang.“

14. I § 7 A indsættes som stk. 11:

„Stk. 11. For ejendomme, der har fået afløst jordrentepligt, kan den regulerede anskaffelsessum opgøres med udgangspunkt i afløsningssummen for jordrente med et tillæg for bygningsværdien. Finansministeren fastsætter regler for beregning af dette tillæg. Endvidere medregnes udgifter til forbedringer, der er udført efter afløsningen. De i et kalenderår fuldførte forbedringer tages kun i betragtning, såfremt udgifterne hertil har overstøjet 1.000 kr. Afløsningssummen med tillæg for bygningsværdien forhøjes efter reglerne i § 7 A, stk. 2, med udgangspunkt i januar det år, hvori afløsningen fandt sted. Tillæg gives ikke for kalenderår forud for 1966.“

15. § 7 B, stk. 4, ophæves.

16. § 7 B, stk. 5, der bliver stk. 4, affattes således:

„Stk. 4. Genanskaffelsen skal ske enten i det indkomstår, hvori fortjenesten konstateres, eller i det nærmest følgende indkomstår. Er en ekspropriationserstatning for fast ejendom ikke endeligt fastsat ved udløbet af fristen for indgivelse af selvangivelsen for det indkomstår, hvori fortjenesten konstateres, udløber fristen for genanskaffelsen dog først med det indkomstår, som følger

nærmest efter det, hvori erstatningssummen er fastsat endeligt. Når ganske særlige omstændigheder taler derfor, kan fristen i 1. og 2. pkt. forlænges efter ansøgning fra den skattepligtige.“

17. I § 9 indsættes som nyt stykke:

„*Stk. 5.* Reglerne i stk. 4 finder tilsvarende anvendelse på underskud i den skattepligtige almindelige indkomst, der opstår ved overførsel i medfør af ligningslovens § 15 af underskud for tidligere indkomstår.“

18. § 18 B affattes således:

„**§ 18 B.** Det er uden betydning for dødsboets ret til fradrag i den opgjorte fortjeneste på fast ejendom efter § 7 A, stk. 7, at afdøde eller dennes ægtefælle i et af de foregående 4 indkomstår har benyttet sig af adgangen til efter de tidligere gældende regler at vælge at fradrage 40.000 kr. efter § 7 A, stk. 6, jfr. lovebkendtgørelse nr. 437 af 14. august 1969, eller 60.000 kr. eller 75.000 kr. efter § 2, stk. 4 eller 5, i lovebkendtgørelse nr. 450 af 30. september 1971.“

19. I § 18 C, stk. 2, 1. pkt., ændres „stk. 2-5“ til: „stk. 2-6 eller stk. 11“.

20. I § 18 D, nr. 2, ændres „60 pct.“ til: „90 pct.“ og „stk. 6“ til: „stk. 7“.

21. I § 19, stk. 10, indsættes som 2. pkt.: „Finansministeren fastsætter endvidere de nærmere regler om afrunding af det varierende tillæg i § 7 A.“

§ 2.

I lov om skattemæssige afskrivninger m. v., jfr. lovebkendtgørelse nr. 628 af 30. november 1973, affattes § 26 A, stk. 1, således:

„Såfremt en skattepligtig i forbindelse med genopførelse af en skadelidt ejendom, for hvilken han har modtaget en erstatnings- eller forsikringssum, har begæret skattefritagelse i medfør af § 2 B i lov om særlig indkomstskat m. v., gælder reglerne i stk. 2-6.“

§ 3.

Stk. 1. Bestemmelserne i denne lov gælder fra den 00. 1975.

Stk. 2. Efter ansøgning skal reglerne dog kunne finde anvendelse ved opgørelse af fortjeneste til beskatning til særlig indkomstskat, når afståelsen er sket efter den 1. oktober 1974.

Stk. 3. § 1, nr. 9, 10, 14, 15, 16 og 17, har dog virkning fra og med indkomståret 1973.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Med hensyn til begrundelsen for forslagets fremsættelse om selvstændigt forslag henvises til bemærkningerne i fremsættelsestalen. Selv om der nu for tredje gang er fremsat et regeringsforslag, der på en række punkter er sammenfaldende med det radikale venstres forslag, har forslagsstillerne alligevel fundet det nødvendigt med dette forslag at søge gennemført et andet princip for regulering af den faste ejendoms anskaffelsessum, nemlig regulering efter pristallet.

Det radikale venstre ønsker, at den del af stigningen i ejendomspriserne, der skyldes samfundet, kommer til beskatning, mens til gengæld den del af ejendomspriserne, der alene skyldes den herskende inflation, ikke kommer til beskatning. Desuden har vi ønsket at ligestille landbrugsejendomme med by-

ejendomme, for så vidt det drejer sig om beboelse.

Ønsket om at fritage den del af stigningen i ejendomspriserne, der skyldes inflationen, for beskatning har vi ment bedst ville opnås ved at pristalsregulere anskaffelsessum og forbedringer i takt med prisudviklingen. Som regulator er valgt reguleringspristallet. Dette er skønnet at være det bedste måleinstrument for inflationen.

Pristalsregulering er også gennemført alle steder, hvor der er fastsat beløb i kroner og øre.

Ønsket om at ligestille beboelse i by og på land har medført, at vi stiller forslag om, at 125.000 kr. (januar 1974) i alle tilfælde fritages for særlig indkomstskat.

Det er forslagsstillerens håb, at pristalsreguleringen i stedet for de faste årlige procenttillæg og det ligeledes pristalsregulerede fribeløb i stedet for det

faste tillæg på 30 pct. af anskaffelsessummen vil være smidigere og rimeligere i sine virkninger end både den hidtidige lov og regeringens forslag. Da dette sidste heller ikke i de to sidste folketingsamlinger tilsyneladende har kunnet samle det fornødne flertal, er det forslagsstillernes forventning, at det nu fremsatte forslag er et alternativ, som vil kunne samle flertal og derved sikre den under alle omstændigheder nødvendige ændring af de nuværende utilfredsstillende regler.

Vi håber, at de mange forslag, der fra anden side er gjort på at finde en rimelig fremgangsmåde for beregningen af særlig indkomstskat: 6 pct. af anskaffelsessummen for hvert kalenderår, 9 pct. med rentes rente og flere andre, og som alle har vist sig ude af stand til at samle et flertal i sidste folketingsamling, har overbevist et flertal om, at det vil være rigtigst at bruge reguleringspristallet som regulator.

Den særlige indkomstskat har gennemgået mange ændringer i de år, den har virket, og især har reglerne om ekspropriation og mageskifte samt jordfordeling været stærkt kritiseret. Skulle det mod forventning vise sig, at forhandlingerne omkring dette lovforslag trækker i langdrag, foreslår vi, at de ændringsforslag, der omhandler disse regler, nemlig § 1, nr. 10, 12, 13 og 14, udtages til særlig forhandling og gennemføres omgående.

Bemærkninger til forslagens enkelte bestemmelser.

Til § 1, nr. 1, 2 og 3.

Det foreslås at forhøje den reelle beskatning fra 65 pct. til 75 pct., hvilket sker ved at forhøje de tillæg, som i henhold til § 2, nr. 13, lægges til den opgjorte fortjeneste. Tillægget foreslås forhøjet til 50 pct. for personer. Selskaber og dødsboer svarer ikke særlig indkomstskat, men den særlige indkomst, opgjort efter almindelige regler, medregnes ved opgørelsen af deres skattepligtige almindelige indkomst. For at opnå en effektiv beskatning på 75 pct. for selskaber foreslås det hidtidige tillæg på 80 pct. forhøjet til 100 pct. Der er herved taget hensyn til, at beskatningsprocenten for selskaber fremtidig er 37. For dødsboer, hvor indkomstskattesatsen nu er 40 pct., foreslås tillægget forhøjet til 90 pct.

Til § 1, nr. 4, og § 2.

Ved § 1, nr. 4, foreslås det at ændre reglerne om fritagelse for beskatning af skadeserstatninger ved, at der gives skadelidte adgang til at vælge, om de ønsker beskatning af erstatningen efter lovens almindelige regler, eller om de ønsker skattefritagelse efter reglerne i § 2 B i forbindelse med genopførelse af ejendommen. § 2 er en konsekvensændring af reglen i nr. 4.

Til § 1, nr. 5.

Ændringen er en konsekvensændring.

Til § 1, nr. 6.

Med dette ændringsforslag opgiver man det hidtidige system med et årligt tillæg på 6 pct. af anskaffelsessummen. Med hensyn til begrundelsen herfor henvises dels til fremsættelsestalen, dels til de almindelige bemærkninger.

Beregningen skal for fremtiden ske i overensstemmelse med udviklingen i reguleringspristallet, idet januar 1965 sættes lig med 100. Stigningen beregnes fra januar kvartal i det kalenderår, hvori ejendommen erhverves, og til det beregnede kvartalspristal for januar kvartal i afståelsesåret. I modsætning til gældende regler medregnes således i alle tilfælde både anskaffelses- og afståelsesår.

Til § 1, nr. 7.

Ændringen er en konsekvensændring af nr. 6.

Til § 1, nr. 8.

Ændringen bringer stk. 3 i overensstemmelse med de foreslåede regler i § 1, nr. 6.

Til § 1, nr. 9.

Ændringen bringer reglerne for ejendomme erhvervet før 1966 i overensstemmelse med reglerne i § 1, nr. 6.

Til § 1, nr. 10.

Bestemmelsen indfører et særligt fradrag på 30.000 kr. i fortjenester i forbindelse med ekspropriation. Reglen vil også gælde, selv om der indgås en mindelig overenskomst i stedet for ekspropriation.

De 30.000 kr., der ansås for rimelige i 1974, pristalsreguleres med udgangspunkt i januar 1974.

Til § 1, nr. 11.

Dette tillæg på 125.000 kr. efter 1974-prisniveauet træder i stedet for det hidtidige faste 30 pct.-tillæg. Fradraget, der er ens uanset anskaffelsessum og fortjeneste, har først og fremmest sin begrundelse i ønsket om at ligestille landbrugsejendommenes stuehuse med parcelhusene i byerne, der jo går helt fri for beskatning efter denne lov.

De 125.000 kr., der anses for et rimeligt udgangspunkt i 1974, hvor forslaget oprindeligt blev fremsat som et ændringsforslag til regeringsforslaget, reguleres efter pristallet og vil nu i januar 1975 antagelig udgøre godt 140.000 kr.

En forudsætning for at få dette fribeløb tillagt ved beregningen er dog, at ejendommen har været i sælgerens besiddelse i mindst 7 år. Har besiddelsestiden

været kortere, nedsættes tillægget tilsvarende til 90.000, 60.000 eller 30.000 kr. alt efter besiddelsens tids længde.

Det bestemmes desuden, at det fulde fradrag først kan opnås, når ejendommen har været i sælgerens besiddelse i mindst 7 år. Fradraget indføres gradvis, begyndende med 30.000 kr. ved en besiddelsestid på indtil fire år.

Til § 1, nr. 12.

Efter lovforslaget fritages afståelse af ubebygget areal i forbindelse med jordombytning, der sker efter lov om jordfordeling mellem landejendomme, for beskatning i det omfang, afståelsen modsvares af modtaget ubebygget areal.

Da jordombytninger i ikke uvæsentligt omfang finder sted også i forbindelse med ekspropriation til vej anlæg, er det fundet hensigtsmæssigt at foreslå bestemmelsens område udvidet, jfr. ændringsforslag nr. 13, så også jordombytninger, der sker efter lov nr. 186 af 4. juni 1964 eller efter lov om offentlige veje, omfattes af bestemmelsen.

Herved vil også jordombytning i forbindelse med ekspropriation til anlæg af jernbaner, lufthavne og militære anlæg blive omfattet af reglen.

Efter ændringsforslaget begrænses reglens anvendelse til tilfælde, hvor jordombygningen alene vedrører arealer i landzone.

I ændringsforslag nr. 2 er endvidere indføjet mulighed for den skattepligtige til at vælge, om han ønsker beskatning af hele værdien af det afståede areal straks eller ønsker beskatningen af den del af vederlaget, der modtages i form af areal, udskudt til dette erstatningsareals afståelse.

Ved den i ændringsforslag nr. 10 foreslåede affattelse af § 7 A, stk. 6, tilpasses ekspropriationsreglen i stk. 6 til det foreslåede stk. 9 om jordombytning i forbindelse med ekspropriation. Efter forslaget vil det særlige fradrag beløb på 30.000 kr. i ekspropriationstilfælde kunne gives fuldt ud, når der ud over areal modtages kontant erstatning ved ekspropriation.

Til § 1, nr. 13.

Den gældende bestemmelse i § 7 A, stk. 8, er formuleret som en bemyndigelse for finansministeren til at bevilge fritagelse for beskatning i tilfælde, hvor ubebyggede arealer mageskiftes. Af bestemmelsens forhistorie fremgår, at bevilling ikke kan nægtes efter et skøn, men at den skattepligtige har krav på at blive fritaget for beskatning, når lovens betingelser er opfyldt.

Da bevilling til skattefritagelse forudsætter et andragende fra den skattepligtige, har han således fri

mulighed for straks at lade sig beskatte af hele afståelsessummen for mageskiftet areal, men denne valgmulighed er i ændringsforslaget søgt tydeliggjort.

Til § 1, nr. 14.

Ved § 1, nr. 14, foreslås lempeligere opgørelsesregler for afløste jordrentebrug. Efter de gældende regler kan en ejer, der har afløst en jordrenteforpligtelse, ikke ved opgørelsen af den skattepligtige særlige indkomst ved et påfølgende salg benytte afløsningssummen for jordrenteforpligtelsen som anskaffelsessum, men skal enten benytte ejendoms værdien, hvortil den afståede ejendom er ansat ved 13. almindelige vurdering, eller sine oprindelige anskaffelseskostninger for grund og bygninger m. v. Dette skyldes, at jordrenteforpligtelsen efter praksis betragtes som en gældsforpligtelse, der indgår som en del af anskaffelsessummen. Ved afløsningen af jordrenten er den indtil da skete værdistigning på grunden inddraget til fordel for det offentlige gennem afløsningssummen. Når beskatningen i tilfælde af salg sker med udgangspunkt i de oprindelige anskaffelseskostninger, vil en del af værdistigningen i realiteten blive inddraget to gange, hvilket ikke anses for rimeligt.

Til § 1, nr. 15 og 16.

Ifølge § 7 B kan der under nærmere angivne betingelser ydes henstand med betaling af særlig indkomstskat, hvis den skattepligtige genanskaffer fast ejendom for vederlaget for den afståede ejendom, og hvis både den afståede og den genanskaffede ejendom indgår i driften af en erhvervs virksomhed. Ansøgning om henstand skal ifølge stk. 4 senest indsendes ved udløbet af fristen for indgivelse af selvangivelse for det indkomstår, hvori fortjenesten konstateres. Det forekommer ikke rimeligt at kræve ansøgning om henstand indgivet, før den skattepligtige har modtaget skattebilletten. Derfor foreslås bestemmelsen ophævet.

Ændringen under § 1, nr. 13, er en konsekvens heraf.

Til § 1, nr. 17.

Efter § 9, stk. 4, i lov om særlig indkomstskat kan underskud i den almindelige indkomst fradrages i skattepligtig særlig indkomst for samme indkomstår. Efter de gældende regler kan negativ almindelig indkomst derimod ikke fradrages i særlig indkomst for et senere år.

Det kan forekomme mindre rimeligt, at der f. eks. i en situation, hvor forretningsafståelse medfører særlig indkomst hidrørende fra goodwill, ikke er

adgang til at reducere den særlige indkomst med det underskud, forretningsindehaveren har haft af forretningen i de sidste år før afståelsen.

Ændringsforslaget tilsigter derfor med virkning fra indkomståret 1974 at tillade modregning af negativ almindelig indkomst hidrørende fra indtil 2 tidligere indkomstår i den særlige indkomst, men modregningsadgangen er fortsat fakultativ, således at den skattepligtige også kan vælge at fremføre negativ almindelig indkomst til modregning i det næste indkomstårs almindelige indkomst.

Til § 1, nr. 18, 19 og 20.

Bestemmelserne er konsekvensændringer.

Til § 1, nr. 21.

I § 19, stk. 10, der indeholder en bemyndigelse for finansministeren til at fastsætte de nærmere regler for gennemførelsen af lov om særlig indkomstskat, indsættes en bemyndigelse for finansministeren til at fastsætte regler for afrunding af det samlede varierende procenttillæg.

Til § 2.

Ændringen er en konsekvensændring.

Til § 3, stk. 1.

Efter stk. 1 får de ændrede beregningsregler virkning fra og med lovforslagets fremsættelsesdato.

Det betyder, at afståelser, der er sket på denne dato eller senere, behandles efter de nye regler.

Man kan derfor komme ud for at skulle behandle flere ejendomsafståelser, foretaget af den samme skatteyder inden for indkomståret 1975, efter forskellige beregningsregler. Det vil i så fald være nødvendigt, at der udfærdiges en opgørelse af særlig indkomst for den fortjeneste, der ligger forud for skæringsdagen, og en anden for senere opnået fortjeneste.

Til § 3, stk. 2.

Gennem bestemmelsen åbnes der mulighed for, at bestemmelserne skal kunne tages i anvendelse efter ansøgning. Grunden til bestemmelsen er ikrafttrædelsestidspunktet for det tidligere fremsatte regeringsforslag af 1. oktober 1974.

Til § 3, stk. 3.

Gennem bestemmelsen sikres, at de nye regler kan finde anvendelse i overensstemmelse med det tidligere fremsatte regeringsforslag af 1. oktober 1974.